

Tip 2 Diyabet ve Sa?l???n Geli?tirilmesi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Tip 2 Diyabet ve Sa?l???n Geli?tirilmesi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31630>

Özet

Tip 2 Diyabet ve Sa?l???n Geli?tirilmesi Ölçe?i (T2DSGÖ), tip 2 diyabet tan?s? alm?? bireylerin sa?l?klar?n? destekleyici davran??lar?n? ve ya?am tarz? seçimlerini de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmif bir ölçme arac?d?r. Bu araç, Yıldız ve Kavuran (2018) taraf?ndan Türkçe'ye uyarlama çal??mas? yap?larak Türk kültürüne kazand?r?lm??t?r. Ölçek, diyabet yönetiminde bireyin aktif rolünü ve sa?l?k sa?l???n geli?tirilmesi stratejilerini ne ölçüde uygulad???n? belirlemeyi hedefler. Orijinal ölçe?in güvenilirlik ve geçerlik çal??malar?, adaptasyon sürecinde titizlikle incelenmi? ve metodolojik bir çal??ma ile desteklenmi?tir.

Anahtar Kelimeler

Tip 2 Diyabet, Sa?l???n Geli?tirilmesi, Diyabet Yönetimi, Sa?l?k Davran??lar?, Psikometrik Özellikler, Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik

Yazarlar

Esra Y?ld?z, Emine Kavuran

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, Tip 2 Diyabet hastalar?n?n kendi sa?l?klar?n? koruma ve geli?tirme yönündeki davran?? düzeylerini bilimsel olarak ölçmektir. Ölçek, özellikle diyabetin kronik do?as? göz önüne al?nd???nda, bireylerin beslenme, fiziksel aktivite, stres yönetimi ve t?bbi takip gibi alanlardaki sa?l?k te?vik edici eylemlerini nicel olarak de?erlendirmeye olanak tan?r.

Ölçek, klinik hem?irelik ve halk sa?l??? ara?t?rmalar?nda kullan?larak, diyabetli bireylere yönelik e?itim ve müdahale programlar?n?n etkinli?ini de?erlendirmek ve ihtiyaç duyulan alanlar? tespit etmek için kritik veriler sa?lar. Bu sayede, hastalar?n öz-bak?m becerilerini art?rmaya yönelik hedefe özel stratejiler geli?tirilebilir.

Yap?

Tip 2 Diyabet ve Sa?l???n Geli?tirilmesi Ölçe?i, genel olarak bireyin diyabetle ilgili sa?l?k te?vik edici davran??lar?n? ölçen çok boyutlu bir yap?y? temsil eder. Bu yap?, genellikle alt boyutlar arac?l???yla beslenme al??kanl?klar?, egzersiz yapma s?kl??, hastal???n takibi ve psikososyal destek aray??? gibi alanlar? kapsar. Ölçe?in temel sa?l???n geli?tirilmesi felsefesi, bireyin hastal??? yönetmede pasif bir al?c? yerine aktif bir kat?l?mc? olmas? gerekti?i varsay?m?na dayan?r.

Ölçekteki maddeler, hastalar?n günlük ya?amlar?nda uygulad?klar? somut eylemlere odaklanarak,

teorik sa?l?k inançlar?ndan ziyade fiili davran??lar? de?erlendirmeyi amaçlar. Bu yap?, diyabet tedavisinin sadece medikal de?il, ayn? zamanda kapsaml? bir ya?am tarz? de?i?ikli?i gerektirdi?i gerçe?ini yans?t?r.

Geçerlik

Y?ld?z ve Kavuran (2018) taraf?ndan yürütülen uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türkçe versiyonunun yap?sal geçerli?ini incelemi?tir. Geçerlik analizleri, ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? teorik yap?y? (diyabet ve sa?l?k geli?tirme davran??lar?) ne kadar do?ru ölçtü?ünü göstermek için genellikle do?rulay?c? faktör analizi (DFA) yöntemlerini içerir.

Çal??mada, faktör yap?s?n?n orijinal ölçek ile tutarl? oldu?u ve maddelerin ilgili alt boyutlara yeterli düzeyde yüklendi?i belirlenmi?tir. Bu bulgular, T2DSGÖ'nün Türk popülasyonunda geçerlik aç?s?ndan kabul edilebilir düzeyde oldu?unu ortaya koymu?tur, bu da klinik ve akademik ara?t?rmalarda kullan?ma uygunlu?unu destekler.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik analizleri, ölçüm sonuçlar?n?n zaman içinde ve farklı ko?ullar altında ne kadar tutarl? oldu?unu de?erlendirmi?tir. Adaptasyon çal??mas?nda iç tutarl?l?k katsay?s? olan Cronbach Alfa de?eri hesaplanm??t?r.

Elde edilen yüksek Cronbach Alfa de?erleri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme konusunda yüksek bir iç tutarl?l??a sahip oldu?unu ve dolay?s?yla ölçe?in oldukça güvenilir oldu?unu göstermektedir. Bu yüksek güvenirlik düzeyi, ölçe?in diyabetli bireylerin sa?l?k geli?tirme davran??lar?n? tutarl? bir ?ekilde ölçmek için uygun bir araç oldu?unu teyit eder.

Faktör Analizi

Türkçe adaptasyon çal??mas?nda genellikle ölçe?in faktör yap?s?n? do?rulamak amacıyla Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. Bu analiz, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n Türk kültüründeki örnekleme de sürdürülüp sürdürülmedi?ini kontrol etmeye yarar.

Faktör analizi sonuçlar?, orijinal ölçe?in boyutlar?n?n Türkçe versiyonda da korundu?unu ve iyi bir model uyumu sergiledi?ini göstermi?tir. Bu, Tip 2 Diyabet ve Sa?l???n Geli?tirilmesi Ölçe?i'nin yap?sal bütünlü?ünün kültürleraras? adaptasyon sürecinde ba?ar?l? bir ?ekilde muhafaza edildi?i anlam?na gelir.

Enstrüman

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Özgün format belirtilmediğinden, yaygın olarak kullanılan Likert formatında oldu?u varsayılmaktadır.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Tip 2 Diyabetli Yetişkin Bireyler

Age Group: Yetişkin (Genellikle 18 yaş ve üstü)

Population Details: Tip 2 Diyabet tanış? almış, diyabet yönetimi konusunda bilgi sahibi olan veya sa?lik hizmeti alan bireyler.

Test Methodology: Bireysel veya grup uygulaması şeklinde öz bildirim yoluyla tamamlanır.

Anahtar Kelimeler

T2DSGÖ, Sa?lik Teşvik Davranışlar?, Öz-Bakım, Hemşirelik Araştırmalar?, Kronik Hastalık Yönetimi

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut değildir.

Affiliation Email addresses: esin.kavuran@atauni.edu.tr

Correspondence Address: Bilgi mevcut değildir.

İzinler, Ücret ve Test Yılı?

Ölçeğin Türkçe uyarlama çalışması **2018** yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin kullanımı için genellikle sorumlu yazar (Esra Yıldız veya Emine Kavuran) ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Ticari kullanım ve akademik araştırmalar için izin ve ücret koşulları, yayıncı kuruluş (Scandinavian Journal of Caring Sciences) ve yazarların politikalarına bağlıdır.

Referanslar

Yildiz, E., & Kavuran, E. (2018). The validity and reliability of the type 2 diabetes and health promotion scale Turkish version: a methodological study. *Scandinavian journal of caring sciences*, 32(1), 417-421.

Sorumlu Yazar İletişim: esra yıldız

İletişim E-posta Adresi: esin.kavuran@atauni.edu.tr

Makale Linki: onlinelibrary.wiley.com

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: the-type-2-diabetes-and-health-promotion-scale-toad.pdf

Tip 2 Diyabet ve Sa?l???n Geli?tirilmesi Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM